

Marjaana Huhtinen

MEDIAKASVATUS PÄIVÄKOTI ESIKOSSA

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Marjaana Huhtinen	Sosionomi (AMK)	Huhtikuu 2018
Opinnäytetyön nimi		34 sivua 14 liitesivua
Mediakasvatus päiväkotia Esikossa		
Toimeksiantaja		
Juvan kunta		
Ohjaaja		
Karoliina Rötö		
Tiivistelmä		
<p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli aloittaa mediakasvatuksen kehittämisen päiväkotia Esikossa. Tavoitteina oli lasten osallisuuden huomioiminen ja henkilökunnan innostaminen mediakasvatuksen kehittämiseen. Toiminta perustui uuteen 1.8.2017 velvoittavana voimaan astuneeseen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjaan sekä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.</p> <p>Opinnäytetyössä kehitettiin päiväkodin tarpeisiin sopiva lapsia osallistava mediakasvatuksen menetelmä, testattiin sitä käytännössä yhdessä lasten kanssa ja arvioitiin sen toimivuutta. Lähtötilannetta, päiväkotiryhmän tarpeita sekä henkilökunnan toiveita kartoitettiin henkilökunnalle tehdyissä teemahaastattelussa. Lisäksi lapsia havainnointiin ja haastateltiin ennen menetelmän kehittämistä ja toteuttamista. Palautetta kerättiin lapsilta toiminnallisen väritystehtävän avulla ja henkilökunnalta paperisella kyselylomakkeella.</p> <p>Lapset esittelivät päiväkotinsa leikkejä ja paikkoja valokuvaamalla tabletilla ja kertomalla kuvistaan. Lasten tuotoksista koottiin blogipäivitys päiväkodin julkiseen blogiin sekä tehtiin valokuvakirja ja näyttely. Palautteen mukaan toiminta oli lasten mielestä kivaa ja mukavaa. Henkilökunnalta saadun palautteen mukaan menetelmä oli toimiva, mutta aikaa vievä. Opinnäytetyön jälkeen päiväkotia Esikossa toteutettava mediakasvatus muuttui ja lisääntyi aiempaan verrattuna. Haasteena mainittiin suuri ryhmä. Opinnäytetyön ansiosta henkilökunta innostui toteuttamaan ja kehittämään mediakasvatusta.</p>		
Asiasanat		
mediakasvatus, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, lapsen osallisuus		

Author (authors)	Degree	Time
Marjaana Huhtinen	Bachelor of Social Services	April 2018
Thesis title Media education at a kindergarten Esikko		34 pages 14 pages of appendices
Commissioned by Municipality of Juva		
Supervisor Karoliina Rötö		
<p data-bbox="164 831 1458 1014">Abstract</p> <p data-bbox="164 831 1458 1014">The topic of this thesis was to start to develop media education in a kindergarten called Esikko. The objectives were to acknowledge children's participation and inspire the staff members to develop the media education. The action was based on the new national early childhood education curriculum, which came into effect on 1 August in 2017, and the local early childhood education curriculum.</p> <p data-bbox="164 1055 1458 1346">The development task was to develop a method which was suitable for the kindergarten's needs and which also cheer to participate the children. The development task also included testing the method in practice together with the children and estimating it's functionality. The basis for the development, the needs of the group, and the wishes of the staff in the kindergarten were found out in the theme interviews. Before the method was developed and put into practice, the children were also observed and interviewed. The feedback of the thesis was collected using functional coloring pictures with the children and using a form with the staff members.</p> <p data-bbox="164 1386 1458 1677">The children introduced their games and playgrounds in the kindergarten taking pictures using tablets and telling about their pictures. The children's outputs were used in the blog of the kindergarten and also were made a photo book and show. The children were using such adjectives as nice and delightful when they were asked about feedback. According to the feedback from the staff, the method was functional, but it was time-consuming. The media education of Esikko was changed and increased after the thesis. A big group size was the challenge of media education in Esikko. Because of the thesis the staff of Esikko got inspired to put into effect and develop media education in the kindergarten.</p>		
<p data-bbox="164 1720 320 1751">Keywords</p> <p data-bbox="164 1792 1401 1823">media education, national early childhood education curriculum, children's participation</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	PEDAGOGIIKKA VARHAISKASVATUKSESSA.....	7
2.1	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	7
2.2	Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	9
2.3	Päiväkoti varhaiskasvatuksen toiminta- ja oppimisympäristönä.....	10
2.4	Lapsen osallisuus	11
3	MEDIAKASVATUS	12
3.1	Mediakasvatuksen määrittelyä.....	12
3.2	Aikaisempaa tutkimustietoa	12
3.3	Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa	14
3.4	Opinnäytetyössä käytettyjen mediakasvatusvälineiden määrittelyä.....	14
4	OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TARKOITUS JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	16
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	17
5.1	Alkukartoitus	17
5.2	Mediakasvatuksen menetelmä	20
5.3	Lasten havainnointi ja haastattelu.....	21
5.4	Valokuvien ottaminen	23
5.5	Tekstien tuottaminen	24
5.6	Loppukysely henkilökunnalle	24
6	OPINNÄYTETYÖN TUOTOKSET	26
7	TULOKSET.....	28
7.1	Palaute lapsilta	28
7.2	Henkilökunnalle tehdyn loppukyselyn tulokset.....	30
8	POHDINTA	32
8.1	Tulosten arviointi ja johtopäätökset.....	32
8.2	Opinnäytetyöprosessin pohdinta.....	32
8.3	Luotettavuuden ja eettisyyden arviointi.....	33

8.4 Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusaiheet	34
LÄHTEET	35

LIITTEET

- Liite 1. Tutkimuslupahakemus
- Liite 2. Alkukartoituksen teemat
- Liite 3. Tutkimuslupa lasten huoltajille
- Liite 4. Haastattelukysymyksiä lapsille
- Liite 5 Loppukysely henkilökunnalle
- Liite 6 Blogipäivitys

1 JOHDANTO

Medialla on nykyään suuri merkitys yhteiskunnassa, jossa elämme. Suomalaislapset syntyvät mediakulttuurin keskelle ja ovat jo hyvin nuorina tekemisissä median kanssa. Lapset tarvitsevat aikuisen läsnäoloa sisältävää mediakasvatusta. Aikuisen kiinnostus lapsen elämää kohtaan ja valmius keskustella mediaan liittyvistä asioista on jokaisen lapsen oikeus. (Lapset & media – kasvattajan opas 2016.) Lasten mediabarometri -tutkimukset osoittavat mediankäytön ja erilaisten mediasisältöjen kuuluvan jo kaikkein pienimpienkin lasten elämään. Varhaiskasvatuksessa tulisi huomioida erityisesti audiovisuaalisten mediasisältöjen suuri kulutus harjoittelemalla lasten kanssa median tulkintataitoja nykyistä enemmän. (Suoninen 2014, 72.)

Toiminnallisen opinnäytetyöni tarkoituksena oli aloittaa mediakasvatuksen kehittäminen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016 -asiakirjan (myöhemmin Vasu) ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseksi toiminnaksi juvalaisessa päiväkotit Esikossa. Mediakasvatusta varhaiskasvatuksessa on tutkittu aiemmin, mutta 1.8.2017 velvoittavana voimaan astuneen Vasun näkökulmasta ei ole vielä tutkimustietoa saatavilla. Oma kiinnostus mediakasvatukseen opinnäytetyön aiheena heräsi jo ensimmäisessä päiväkotiharjoittelussani, jossa kuvattiin paljon arjen tilanteita ja tulostettiin kuvia ryhmän seinille. Myös uuden Vasun voimaan astumisen ajankohta, joka ajoittui opintojeni loppuvaiheeseen, vaikutti aihevalintaani. Halusin syventää varhaiskasvatuksen keskeisen asiakirjan sisällön osaamistani ennen työelämään siirtymistä.

Opinnäytetyöni käytännön osuuteen osallistuivat minieskarit, jotka ovat vanhimmat lapset 3–5-vuotiaiden päiväkotiryhmässä. Heidän kanssaan tuotettiin sisältöä päiväkodin blogiin Minä ja meidän yhteisö -otsikolla. Koko työskentelyn ajan huomioitiin lasten osallisuus. Opinnäytetyöni tuotoksena syntyi blogipäivitys. Siinä esiteltiin lasten näkökulmasta heille mieleisiä paikkoja ja leikkejä kuvin ja tekstein. Lisäksi lasten tuotoksista teetettiin mediakasvatusta varten käytettävä kirja sekä koottiin näyttely päiväkodin Suomi 100 vuotta ja Juva 575 vuotta -aiheiseen juhlaan.

Käytin opinnäytetyössäni aineistonkeruumenetelminä puolistrukturoitua teemahaastattelua ja kyselylomaketta. Lisäksi sain palautetta henkilökunnalta

heidän kanssaan käydyissä keskusteluissa ja lapsilta sekä sanallisesti että toiminnallisen väritystehtävän avulla. Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat mediakasvatus, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja lapsen osallisuus. Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään myös paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa, päiväkotia varhaiskasvatuksen toimintaympäristönä sekä opinnäytetyössä käytettyjä mediakasvatuksen välineitä.

2 PEDAGOGIIKKA VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatuksen asiantuntijavirastona toimiva Opetushallitus laatii ja päättää valtakunnallisesti sitovat varhaiskasvatussuunnitelman perusteet eli asiakirjan, joka ohjaa toimintaa varhaiskasvatuksessa. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan valtakunnallisen asiakirjan perusteella. Niissä huomioidaan kunnan erityispiirteet sekä omat painotukset. Jokaiselle varhaiskasvatusta päiväkodissa tai perhepäivähoidossa saavalle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. (Varhaiskasvatus s.a.)

Koko Vasu perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan lapsi on aktiivinen toimija. Hän kasvaa, kehittyy ja oppii vuorovaikutuksessa paitsi muiden ihmisten, myös lähiympäristönsä kanssa. Oppimista tapahtuu kaikkialla, sillä lapsi on luonnostaan utelias ja haluaa oppia uutta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 20.) Kuvassa 1 havainnollistetaan kaiken keskiössä oleva oppiva ja hyvinvoiva lapsi sekä varhaiskasvatuksen pedagogiikan osa-alueet.

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 36)

Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Monilukutaito on taitoa tuottaa ja tulkita erilaisia viestejä. Ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa ja perheiden arjessa tarvitaan monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea monilukutaidon sekä tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittymistä, sillä niiden osaaminen edistää lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Lapset tutkivat yhdessä aikuisen kanssa tieto- ja viestintäteknologiaa arjessa ja tutustuvat erilaisiin välineisiin. Sisältöjen tuottaminen itse tieto- ja viestintäteknologiaa apuna käyttäen edistää lasten luovan ajattelun, yhteistoiminnan ja lukemisen taitoja. Aikuisilla on tärkeä rooli ohjatessaan lapsia monipuoliseen ja turvalliseen tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 23–24.)

Minä ja meidän yhteisömme

Minä ja meidän yhteisömme on yksi Vasun viidestä oppimisen alueesta. Lap- sen aloittaessa varhaiskasvatuksessa hänen elinpiirinsä laajenee kodin tuttu- jen tapojen, perinteiden, arvojen, katsomusten ja toimintamallien lisäksi koske- maan myös toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia. Varhaiskasvatuksessa lasten valmiuden ymmärtää yhteisön monimuotoisuutta kehittyvät. Lapset harjoittele- vat yhteisössä toimimista erilaisin lähestymistavoin sekä näkökulmin. Niitä ovat eettinen ajattelu, katsomuskasvatus, lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus sekä mediakasvatus. Mediakasvatuksen tukena voidaan käyt- tää monipuolisesti varhaiskasvatuksessa muutenkin käytettäviä työvälineitä kuten satuja, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa, erilaisia mediasisältöjä, vierailijoita, vierailuja ja tapahtumia. Oppimisen alueena Minä ja meidän yh- teisö tukee lasta laaja-alaisesti kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen, ilmaisuun, ajatteluun ja oppimiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 43.)

2.2 Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatustilaki velvoittaa kuntaa laatimaan paikallisen varhaiskasvatus- suunnitelman (Mahkonen 2016, 50). Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa huomioidaan paikalliset erityispiirteet sekä varhaiskasvatuksen arviointi- ja kehittämistyön tulokset. Suunnitelma määrittelee, tukee ja ohjaa paikallista varhaiskasvatuksen järjestämistä. Lapsiryhmän pedagogisen toi- minnan suunnittelun lähtökohtana on paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä lasten varhaiskasvatussuunnitelmien kanssa. Paikallisessa varhais- kasvatussuunnitelmassa tarkennetaan pedagogisen toiminnan tavoitteita ja periaatteita. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 9, 37.)

Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu VASU-työryhmässä, jossa oli edustettuna varhaiskasvatuksen esimies, päiväkodit, perhepäivä- hoito, ryhmäperhepäivähoito ja lasten huoltajat. Päävastuu suunnitelman laati- misesta oli varhaiskasvatuksen henkilöstöllä, mutta myös huoltajat ja lapset pääsivät osallistumaan suunnitelman arviointiin ja kehittämiseen antamansa palautteen kautta. Pieni ja luonnonläheinen maaseutukunta Juva vaalii puh-

taita luonnonarvoja ja huomioi varhaiskasvatussuunnitelmassaan kunnan tapahtumat sekä teemavuodet. Lapsille tarjotaan turvallinen ja virikkeellinen kasvuympäristö. (Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 2–3.)

Juvan varhaiskasvatuksessaan painottamat asiat ovat myönteinen ja kannustava ilmapiiri, onnellinen lapsuus ja turvallisuus. Jokaisessa varhaiskasvatuksen yksikössä sitoudutaan toimimaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sisältämien laaja-alaisen osaamisen periaatteiden mukaan. Näin jokaiselle lapselle taataan kannustava ja myönteinen oppimisympäristö kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi. (Mts. 12–13.)

Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu, että lapsille annetaan mahdollisuus tutustua aikuisen ohjauksessa erilaisiin tiedon välittämisen ja hankkimisvälineisiin. Tämä tukee lasten monilukutaidon kehittymistä. Oppimisessa hyödynnetään myös varhaiskasvatussyksiköihin hankittuja tablettitietokoneita. Pedagogista dokumentointia tehdään muun muassa haastattelemalla, valokuvaamalla ja saduttamalla. Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaan ”*Varhaiskasvatuksen tavoitteena on ohjata lasta opettavaan ja kehittävään tietotekniikan käyttöön, jolloin hän saa itse mahdollisuuden dokumentoida ympäröivää elinpiiriään. Tämän avulla lasta tuetaan havaintojen tekemiseen, tutkimiseen ja arviointiin, sekä arvostamaan omia ja muiden tuotoksia.*” (Mts. 23, 33.)

2.3 Päiväkoti varhaiskasvatuksen toiminta- ja oppimisympäristönä

Varhaiskasvatustieteen mukaan ”*varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka*”. Varhaiskasvatusta järjestetään oppivelvollisuusikäisiä nuoremmille lapsille. (Varhaiskasvatustieteen laki 19.1.1973/36.) Ammatillinen varhaiskasvatus perustuu kasvatustieteeseen ja erityisesti varhaiskasvatustieteeseen, laaja-alaiseen ja monitieteiseen tietoon sekä pedagogisiin menetelmiin (Mahkonen 2016, 15–18).

Suurin osa varhaiskasvatuksesta toteutetaan päiväkodeissa ja toiminta on ryhmämuotoista. Lapsiryhmien muodostumiseen vaikuttavat esimerkiksi las-

ten ikä, sisarussuhteet ja erityisen tuen tarve. Päiväkodissa toiminta on pedagogista. Henkilöstön koulutustaustaa sekä lapsiryhmän kokoa säädellään Varhaiskasvatuslailla. Vähintään kolmasosalla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivista työntekijöistä tulee olla lastentarhanopettajan kelpoisuus. Varhaiskasvatustlain mukaan lastentarhanopettajalla on pedagoginen ”*kokonaisvastuu lapsiryhmän toiminnan suunnittelusta, toiminnan suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden toteutumisesta sekä toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä*”. Koko henkilöstö suunnittelee ja toteuttaa toimintaa yhdessä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 17.)

Päiväkoti on lapsille rakennettu paikka, jota kutsutaan pedagogiseksi toimintatila- tai oppimisympäristöksi. Siihen kuuluvat tilan lisäksi myös lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta tukevat yhteisöt, käytännöt, välineet ja tarvikkeet. Samoin luonto, piha ja kulttuuriperintökohteet voidaan katsoa kuuluvaksi varhaiskasvatuksen pedagogiseen oppimis- ja toimintaympäristöön. Raittilan (2013) ja Kullmanin ym. (2012) mukaan pedagoginen toimintaympäristö rakentuu jatkuvasti sen sijaan että se olisi vain tietynlainen. Ympäristön rakentamiseen vaikuttavat arjen käytännöt ja päivittäiset toiminnat sekä yhteiskunnalliset ja kulttuuriset puitteet. Päiväkodin lapset ja aikuiset vaikuttavat yhdessä toimintaympäristön muotoutumiseen. Päiväkotia pedagogisena ympäristönä rakennetaan tietoisesti, mutta se rakentuu myös tiedostamatta. (Raittila & Siipainen 2017, 283–284.)

2.4 Lapsen osallisuus

Lapsen tulee saada osallistua ja vaikuttaa varhaiskasvatusyksikkönsä varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin (Mahkonen 2016, 274). Varhaiskasvatustilain ja YK:n lapsen oikeuksien sopimus velvoittavat edistämään lapsen osallisuutta. Lapsen osallisuuden tavoitteet, kuten yhteisöön kuulumisen tunne, perustuvat lapsi- ja oppimiskäsityksiin, joiden mukaan lapsuus on elämänvaiheena arvokas ja ainutlaatuinen vaihe. Lapsi vaikuttaa ympäristöönsä ja muuttaa sitä omalla aktiivisuudellaan ja osallisuudellaan. Lapsen osallisuutta toteutetaan suhtautumalla myönteisesti hänen aloitteisiinsa ja ideoihinsa. Lapsi saa osallistua päätöksentekoon ja tehdä valintoja. Tavoitteena on, että lapsi kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja ymmärretyksi. (Järvinen & Mikkola 2015, 13–14, 17.)

Varhaiskasvatuksen pedagogiikka näkyy kaikessa arjen toiminnassa, oppimisympäristössä ja leikissä. Tietoinen toiminta lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen toteutumiseksi on varhaiskasvatuksen pedagogiikan ydin. Lapsen osallistaminen on erityisen tärkeää. Kasvattajien tulee asettaa kaiken toiminnan keskiöön lapsi miettien mitä lapsi tarvitsee ja miten hänen kasvuaan ja oppimistaan tuetaan. Jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti ja lapsille annetaan positiivista palautetta, turvaa ja hyväksyntää. (Rautiainen 2016.)

Turjan (2010) mukaan lapsen osallisuus ei ole vain yksittäisten toiveiden täyttämistä vaan lapsen tarpeiden huomiointia toimintaa suunniteltaessa. Lapsi ja aikuinen osallistuvat toiminnan suunnitteluun yhdessä. Lapsella tulee olla mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. Osallisuuden tunne syntyy siitä, että lapsi kokee kuuluvansa tasavertaisena aktiivisena toimijana ja osallistujana varhaiskasvatusyhteisönsä. (Fonsén ym. 2016, 86–87.)

3 MEDIKASVATUS

3.1 Mediakasvatuksen määrittelyä

Media määritellään viestinnän välineiksi ja sisällöiksi, joihin kuuluvat esimerkiksi kuva, mainos- ja uutiskuva, kirja, radio, televisio, tietokone, matkapuhelin, tekstiviestit ja uutiset. **Mediakasvatus** on mediataitojen harjoittamista. Mediakasvatuksella pyritään vaikuttamaan yksilön median käyttöön. Mediakasvatuksen näkökulmasta lapsi on yksilö, joka elää mediakulttuurissa. Hän toimii suhteessa ympäröivään maailmaan tutustumalla ja tutkimalla sen ilmiöitä. (Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa 2008, 9.) Mediakasvatus on yhdistelmä mediaan liittyvien asioiden opettamista ja oppimista. Se pyrkii kehittämään kriittistä ajattelua ja aktiivista osallisuutta. **Medialukutaito** on lopputulos, joka kuvaa oppijoiden tietojen ja taitojen saavuttamista. Medialukutaitoon sisältyy sekä median lukeminen että tuottaminen. (Buckingham 2003, 3–4.)

3.2 Aikaisempaa tutkimustietoa

Ruhala (2010) tutki pro gradussaan varhaiskasvatuksen ammattilaisten käsityksiä mediakasvatuksesta varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatushenkilöstö käsitti tutkimustulosten mukaan median viestintänä ja välineinä. Viestintään

kuuluvat viestin vieminen muille, viestiminen eri keinoilla ja tiedon siirto. Välineisiin kuuluvat viestintävälineet, joukkotiedotusvälineillä viestittäminen, oheistuotteet sekä mediavälineellä tehty esitys. (Ruhala 2010, 39–41.)

Varhaiskasvattajat käsittivät mediakasvatuksen toiminnaksi, joka tapahtuu osana varhaiskasvatuksen arkea, sekä lasten oppimisprosessiksi ja suoje-luksi. Toiminnan yläkategoriaan kuuluvat muun muassa itse kokemalla ja ko-keilemalla elämyksen kautta toimiminen, leikki, keskustelu, kuvaaminen, kat-sominen ja analysointi, mobiilitekniikan käyttö, kuvan tarkastelu, keskustelu ja saduttaminen. Mediakasvatus on jatkuva haaste varhaiskasvatuksen ammatti-laisten kasvatustietoisuudelle. (Mts. 42–43, 51–53.)

Varhaiskasvattajat pitivät mediakasvatusta luonnollisena osana arkea, sillä ny-kyään mediat koskettavat jo pieniäkin lapsia. Kasvattajan tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista median parissa. Tutkimuksessa kävi ilmi myös, että 2010-luvulle tultaessa kasvattajien käsitykset mediakasvatuksen kuulumisesta varhaiskasvatukseen ovat muuttuneet aikaisempaa positiivisem-miksi. (Mts. 2, 48–49.)

Pääjärvi (2009) tutki pro gradussaan päiväkodinjohtajien näkemyksiä media-kasvatuksesta sekä mediakasvatuksen toteutumista varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Teemahaastattelumenetelmällä haastatellut viisi päiväkodin-johtajaa olivat hallinnollisia johtajia eivätkä toimineet päiväkodin lapsiryh-mässä. Haastatteluissa toisena teemana oli mediakasvatus osana alle kou-luikäisten lasten kasvatusta, johon kuuluivat mediakasvatuksen määrittely sekä sen roolin, tavoitteiden ja käytännön sovellusten kuvaaminen. Myös joh-tajien käsitystä mediakasvatuksen jakautumisesta kodin ja päiväkodin välillä selvitettiin. Toisessa teemassa selvitettiin päiväkodissa toteutunutta media-kasvatusta sekä johtajan ja kasvatushenkilöstön koulutusta mediakasvatuk-seen liittyen. Henkilöstön mediakasvatusmateriaalin tuntemus ja mediakasva-tuksen esiintyminen päiväkodin kasvatussuunnitelmassa nostettiin myös esiin. (Pääjärvi 2009, 39–42.)

Pääjärvi havaitsi tutkimuksessaan, että mediakasvatus käsitteenä ei ollut haastateltaville yksiselitteinen. Aineiston analyysin pohjalta Pääjärvi muodosti

seuraavat mediakasvatuksen merkitykset: lapsen henkilökohtaisten valmiuksien kehittäminen, lasten oma tekeminen ja kokeminen, säätely ja suojeleminen, kasvattaminen mediakulttuuriin, ”isojen lasten” kasvattamista, teknologiapainotteinen ilmiö, kasvuyhteisön asenteiden haastaja sekä ammatillinen kompetenssi. Kaikki viisi haastateltavaa pitivät mediakasvatusta mahdollisuutena, jonka avulla voidaan kehittää lasten henkilökohtaisia taitoja ja ominaisuuksia. Kykyä suhtautua kriittisesti ja valikoivasti mediasisältöihin pidettiin keskeisenä. (Mts. 39–42.)

3.3 Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa

Lasten elämässä medialla on merkittävä rooli. Lapset osaavat hyödyntää viihteistä kouluiässä mediaa monipuolisesti esimerkiksi kommunikointiin, tiedon hankkimiseen ja viihtymiseen. Kasvatuksessa ja vuorovaikutuksessa tulee huomioida lasten mediakulttuuri, joka kuuluu osana varhaiskasvatuksen toiminta- ja oppimisympäristöön. Se voidaan nähdä kasvatuksen voimavarana, kun kasvattajat tiedostavat median tarjoamat mahdollisuudet. Kasvattajien tulee tiedostaa myös mediaan liittyvät riskit, joilta lapsia tulee suojella. (Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa 2008, 6.) Lasten ohjaaminen ja opettaminen median turvalliseen käyttöön ovat kasvattajan tärkeitä tehtäviä. Mediakasvatus on läsnä varhaiskasvatuksen arjessa muun muassa lasten leikkien havainnoinnissa, keskusteluissa lasten kanssa ja haastateltaessa lapsia. (Vrt. Pentikäinen ym. 2007, 11.)

Lapsi ei ole ainoastaan median käyttäjä vaan voi myös tehdä mediaa itse aikuisen avustuksella. Mediaa voidaan käyttää itsensä ilmaisuun ja näin lapsi tulee nähdyksi ja kuulluksi. Arkiset asiat voivat näyttää lapsen näkökulmasta toisenlaiselta kuin aikuisen silmin katsottuna. Lapset kuvaavat mielellään heille tuttuja asioita ja ympäristöjä. (Minä teen itse! Lapsi median tuottajana s.a.) Aikuisen tehtävänä on olla pedagogian asiantuntijan roolissa ohjaten lapsia tarkastelemaan mediaa eri näkökulmista ja pohtimaan omia käsityksiään (Mertala & Salomaa 2017, 22).

3.4 Opinnäytetyössä käytettyjen mediakasvatusvälineiden määrittelyä

Valokuvaus on yhtä aikaa dokumentointia ja taidetta. Se voi olla esimerkiksi harrastus, keino saattaa omia ajatuksia aistittavaksi toisille tai mahdollisuus

tallentaa muistoja. (Pylkkö 2017, 7.) Nykyään kamera on yhä useammin koko ajan mukana mobiililaitteiden ansiosta. Jokapäiväisen elämän kuvaaminen ja kuvien jakaminen eteenpäin muiden katseltavaksi onnistuvat helposti. Valokuvaamisesta on tullut arkista puuhaa. (Pylkkö 2015, 5–7.) Ympäristössämme on monenlaisia ja monipuolisia kuvia. Kuvien tehtävänä on muun muassa tiedottaa, viihdyttää, opastaa, ottaa kantaa, kertoa ja koristaa ympäristöä. Kuvat sisältävät aina viestin, jota niiden katsojat tulkitsevat eri tavoin riippuen kokemuksesta, tiedoista, asenteista, arvoista, normeista ja tunteista. Mediakasvatuksen yhtenä tehtävänä on pyrkiä vaikuttamaan kuvanlukutaidon ja kuvan tulkinnan kehittymiseen. Yhä monimutkaisemmassa kuvallisessa ympäristössä selvitäkseen lapset tarvitsevat kuvanlukutaitoa. (Niinistö ym. 2006, 40.)

Blogi on ikään kuin internetissä oleva päiväkirja. Suomen ensimmäiset blogit perustettiin vuonna 2003, jolloin niitä oli vain muutamia. Sitten blogit ovat yleistyneet vauhdilla ja sen voi perustaa esimerkiksi lehtien blogisivustojen tai kotisivukoneiden alle. Alun perin blogien tarkoitus oli lähinnä kuulumisten kertominen. Blogien luokittelu julkiseksi mediaksi ja niiden suosion nopea yleistyminen toivat yritykset monien blogien sponsoreiksi helpon mainonnan toivossa. Syitä blogin perustamiseen on monia. Sen avulla voidaan esimerkiksi välittää tunnelmia ja kuulumisia. (Toikkanen & Kananen 2014, 10–11.)

Sadutus on suomalainen menetelmä, jonka kehittämisen on aloittanut 1980-luvulla Monika Riihelä. Se on tapa osallistaa ja lähestyä lasta. Menetelmää käytettäessä saduttaja sanoo sadutettavalle: ”*Kerro satu (tai tarina), sellainen kuin itse haluat. Kirjaan sen juuri niin kuin sen minulle kerrot. Lopuksi luen tarinasi, ja voit muuttaa tai korjata sitä, mikäli haluat.*” Sadutuksen keskiössä on vastavuoroinen kohtaaminen sekä kerronta, kuuntelu, ajatusten kirjaaminen ja ääneen lukeminen. Sadutuksen avulla voidaan nostaa esiin niin iloiset kuin vaikeatkin asiat ja se antaa myös mielikuvitukselle tilaa. Aika, paikka, sadutettavan ikä ja ryhmän koko voivat vaihdella tarpeen mukaan. Sadutettavan iästä riippumatta tekijänoikeus kirjattuun tekstiin säilyy kertojalla itsellään. Hän päättää tekstin käyttämisestä ja julkaisusta. Sadutuksesta tehdyn tutkimuksen mukaan sadutuksen hyötyjä ovat mahdollisuus ilmaista itseään, itsetunnon vahvistuminen ja jakamattoman huomion antaminen yksittäiselle lapselle (Karls-son 2014, 15–24, 267).

Haastattelu on vuorovaikutustilanne, joka syntyy lähtökohtaisesti tutkijan aloitteesta. Alle kouluikäisiä lapsia haastateltaessa voidaan puhua keskustelusta lasten kanssa. Lasten haastattelu on keskeinen lasten kuulemisessa käytetty menetelmä. Haastattelijan tarkoituksena on saada tutkimuksen kannalta oleellista aineistoa. Tavoitteena on, että lasten ajatukset ja näkemykset tulevat ilmi mahdollisimman hyvin heidän omaa kieltään ja lähestymistapojaan käyttäen. Lasten haastatteluun ja kerrontaan voi sisältyä erityispiirteitä, kuten ennakoimattomuus, teemojen rikkaus ja leikin sävyttämä kerronta. Lapsia haastateltaessa tulee huomioida, että lasten huoltajia informoidaan tutkimuksesta ja pyydetään heiltä lupa lasten haastatteluun. Lupa tarvitaan myös päiväkodin johtajalta tai varhaiskasvatusjohtajalta, mikäli haastattelu tehdään päiväkodissa. (Raittila ym. 2017, 312–316.)

4 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TARKOITUS JA KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Mediakasvatus on varhaiskasvatuksen kentällä ajankohtainen aihe, josta kiinnostuin ollessani harjoittelussa päiväkodissa. Kyseisessä päiväkodissa kuvattiin päivittäin arkea ja tulostettiin kuvia ryhmän seinille lasten ja vanhempien nähtäville. Halusin myös syventää uuden Vasun osaamistani, sillä sen voimaantulo ajoittui opintojeni loppuvaiheeseen. Aloitin 10 viikkoa kestäväns viimeisen harjoitteluni päiväkotia Esikossa 1.8.2017 eli samana päivänä, kun uusi Vasu astui voimaan kuntia velvoittavana. Opinnäytetyöni työelämäkumppaniksi valikoitui sama päiväkotia, sillä mediakasvatus oli siellä ajankohtainen ja keskustelua herättänyt aihe.

Esikko on 24-paikkainen päiväkotia, jossa toimii yksi kokopäivähoitoryhmä 3–5-vuotiaille lapsille. Päiväkodissa työskentelee päiväkodinjohtaja, kaksi lastentarhanopettajaa, kaksi lastenhoitajaa sekä tarpeen mukaan avustavaa henkilökuntaa. Esikon vahvuus on suuri, vanhan pappilan puutarhapiha, joka tarjoaa viehättävän ympäristön ulkoiluun, leikkiin ja liikuntaan. Lähiympäristön järveä, monipuolisia metsiä sekä leikkipuistoa hyödynnetään luontoelämysten tarjoamisessa. Leikkiä pidetään keskeisenä lapsen kehittymisen ja oppimisen välineenä. Päiväkotia Esikossa painotetaan lapsen kasvun yksilöllistä huomiointia, positiivista minä-kuvaa ja hyviä käytöstapoja. (Päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit Juvalla s.a.)

Henkilökunnan tiimipalaverissa oli keskusteltu päiväkotiryhmän tarpeista ja henkilökunnan toiveista opinnäytetyön aihepiiriksi opinnäytetyöyhteistyön varmistuttua. Keskusteluissa nousi esille mediakasvatus ja sen kehittämisen aloittaminen. Mediakasvatus oli kirjattu paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, mutta päiväkodin työntekijät kokivat aiheen vielä vieraaksi itselleen. Päiväkoti Esikkoon perustettiin elokuussa 2017 oma blogi, jonka perustamisessa olin mukana harjoitteluuni liittyen. Lasten vanhemmat ja muut kiinnostuneet voivat seurata blogista päiväkodin arkea. Aluksi aikuiset valokuvasivat päiväkotiryhmän puhelimella päivittäin ryhmän tekemisiä. He päivittivät blogia noin kerran viikossa tarkoituksena kertoa kuvin ja tekstein, mitä ryhmässä on kuluneella viikolla tehty. Päiväkodissa oli kaksi tablettia, joita ei juurikaan käytetty. (Silvennoinen 2017).

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli aloittaa mediakasvatuksen kehittäminen päiväkotia Esikossa. Tavoitteina oli, että lasten osallisuus tulee huomioiduksi ja että toiminta on uuden Vasun ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaista. Toiminnallisen opinnäytetyöni kehittämistehtävänä oli luoda päiväkodin tarpeisiin sopiva mediakasvatuksen menetelmä, testata sitä käytännössä yhdessä lasten kanssa ja arvioida sen toimivuutta jatkoa ajatellen. Arvioinnin tuoksi palautetta kerättiin sekä lapsilta että henkilökunnalta.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Alkukartoitus

Ennen opinnäytetyön aloittamista hain Juvan kunnan varhaiskasvatuksen esimieheltä tutkimusluvan opinnäytetyön toteuttamiseksi (liite 1). Lupa myönnettiin 8.9.2017, minkä jälkeen aloitin opinnäytetyön käytännön toteutuksen tekemällä alkukartoituksen. Valitsin toteutustavaksi haastattelun, koska sen etuna pidetään tiedonkeruun joustavuutta. Haastatteluaiheiden järjestystä voidaan tarvittaessa muuttaa tilanteen ja vastaajien mukaan. Pidin hyvänä myös sitä, että pystyin tarvittaessa tarkentamaan ja esittämään jatkokysymyksiä. (Vrt. Hirsjärvi ym. 2007, 199–200.)

Alkukartoituksen tarkoituksena oli saada henkilökuntaa haastatteleamalla kuva siitä, millaista päiväkodin mediakasvatus on lähtötilanteessa. Haastattelussa kartoitettiin myös henkilökunnan ajatuksia, havaintoja ja toiveita opinnäytetyön

toteuttamiseksi. Haastattelutapa valitaan sen mukaan, millaista tietoa toiminnallisen opinnäytetyön tueksi tarvitaan (Vilkkä & Airaksinen 2003, 63). Toteutin alkukartoituksen henkilökunnalle kahdessa puolistrukturoidussa teemahaastattelussa. Tein haastattelut syyskuussa 2017 erikseen kolmelle lastentarhanopettajalle ja kahdelle lastenhoitajalle. Päiväkodin arkeen sopi paremmin, että kaikki hoito- kasvatus- ja opetustehtävissä toimivat työntekijät eivät olleet haastattelussa yhtä aikaa. Näin myöskin yhden haastattelun kesto ei venynyt liian pitkäksi.

Teemahaastattelu on tutkijan aloitteesta tapahtuva keskustelutilaisuus, jossa tutkija pyrkii saamaan vuorovaikutuksessa haastateltavien kanssa selville tutkimuksen aiheeseen liittyvät asiat. Puolistrukturoidussa teemahaastattelussa haastattelun teemat ovat valmiina, mutta niiden järjestys ei ole tarkka eikä vastausvaihtoehtoja ole annettu valmiiksi. (Eskola & Vastamäki 2015, 27–30.) Tämä haastattelutapa oli toimivin valinta opinnäytetyöhöni, koska halusin selvittää henkilökunnan subjektiivisia näkemyksiä mediakasvatuksesta (vrt. Hirsjärvi ym. 2007, 200).

Haastattelupaikalla on merkitystä haastattelun onnistumiseksi. Pyrin järjestämään haastattelutilanteen mahdollisimman välittömäksi, rennoksi ja avoimeksi. Annoin haastateltaville etukäteen tutustuttavaksi laatimani teemalistan (liite 2), jotta heillä olisi jonkinlainen kuva siitä, millaisia asioita haastattelussa tullaan käsittelemään. Haastattelutilaksi valitsin päiväkodin kahvihuoneen, joka oli sekä työntekijöille että minulle samassa päiväkodissa tehdyn opintoihin liittyvän harjoittelun ansiosta tuttu tila. Laitoin haastattelun ajaksi huoneen molempiin oviin haastattelusta kertovan lapun, joka ilmaisi tilan muille mahdollisille käyttäjille tilan olevan varattu. Näin haastattelut saatiin tehtyä ilman häiriöitä. (vrt. Eskola & Vastamäki 2015, 30–31.)

Molemmat haastattelutilanteet sujuivat rennosti ja etenivät hyvin apukysymysten avulla. Haastateltavilla oli vastauksia kaikkiin kysymyksiin, joten sain kattavasti tietoa päiväkotiryhmän lähtötilanteesta sekä toiveista ja tarpeista kehittämistyön lähtökohdaksi. Haastattelutilanteiden sujuvuuden ja tiedon analysoinnin tueksi nauhoitin haastattelut.

Haastattelun jälkeen aineisto muutetaan tekstiksi eli litteroidaan. Tutkimuskäytös ja analyysitapa määrittelevät litteroinnin tarkkuuden. Pelkkä tilanteen kuvaus tai puheen sisällön pääkohtien purkaminen on joissakin tapauksissa riittävä litteroinnin tarkkuus. (Ruusu vuori & Nikander 2017, 427–429.) Koska tekemieni haastattelujen tarkoitus oli kartoittaa mediakasvatuksen lähtötilannetta sekä henkilökunnan toiveita kehitystyölle, haastattelujen litterointi puheen sisällön tasolla ilman äänenpainoja ja taukoja oli riittävä (vrt. mts. 427; Kananen 2014, 102). Purin haastattelut litteroimalla ne tekstinkäsittelyohjelmaan sanatarkasti. Litteroinnin jälkeen analysoin haastatteluvastaukset teemoittamalla, mikä on yksi yleisimmistä aineiston analyysimenetelmistä (vrt. Hirsjärvi ym. 2007, 219). Merkitsin vastauksia eri väreillä ja kokosin samankaltaisina toistuvat vastaukset yhteen.

Haastatteluvastauksista ilmeni, että päiväkodin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevien henkilöiden näkemykset mediakasvatuksesta olivat melko yhtenäiset. Mediakasvatus sanana koettiin uudehkoksi ja tulleen arkisemmaksi uuden Vasun myötä. Toteutettuun mediakasvatukseen miellettiin kuuluneeksi tiedon etsiminen lapsia askarruttavista ja kiinnostavista aiheista sekä medialaitteiden käyttäminen muun muassa kuvien ja videoiden kuvaamiseen ja pelien pelaamiseen. Vastaja korostivat, että edellä mainitut asiat olivat olleet hyvin satunnaisia. Pelaamista lukuun ottamatta medialaitteen käyttäjänä oli ollut useimmiten aikuinen. Osa haastateltavista kertoi, että medialaitteiden käyttäminen on vielä itselle vierasta ja niiden käyttäminen lasten kanssa tuntui siksi haasteelliselta. Haastateltavien mielestä kaikkien varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten tasaveroisen mahdollisuus tutustua mediaan oli tärkeää.

Keskeisimpinä asioina haastatteluista nousi esiin blogi, tabletit ja lasten osallisuus. Vastaja toivoivat päiväkodin uuteen blogiin lasten tuottamaa sisältöä sekä ryhmän käytössä olevien tablettien hyödyntämistä mediakasvatusvälineinä. Lasten osallisuus oli haastateltavien mielestä tärkeää. Haastatteluissa pohdittiin sitä, miten yksilön osallisuus toteutuu ryhmänä tai parina toteutettavassa toiminnassa ja muistutettiin lasten kuuntelemisesta, rohkaisusta ja motiivista. Aihepiiriksi toivottiin molemmissa haastatteluissa samankaltaisia asioita kuten ”meidän ympäristö”, ”minä ja me”, ”lähiympäristö missä olemme”, ”Suomi 100 vuotta” ja ”Juva 575 vuotta”.

5.2 Mediakasvatuksen menetelmä

Kehitin päiväkodin lähtötilanteen ja henkilökunnan toiveet huomioivan menetelmän haastatteluvastausten sekä luvussa 5.3 kuvattujen lasten kanssa käytyjen keskustelujen ja havainnoinnin pohjalta. Jokainen lapsi sai valita mieleisensä kuvauskohteen, jonka hän kuvasi tabletilla päiväkotipäivän aikana. Tämän jälkeen siirsin kuvat tietokoneelle. Lapset valitsivat ottamistaan valokuvista yhden tai useamman itselleen mieleisen kuvan liitettäväksi yhteiseen blogipäivitykseen (liite 6). Kuvien valinnan jälkeen he kertoivat omin sanoin Sadutus-menetelmää ja haastattelua hyödyntäen kuvistaan. Sadutuksen valintaa tuki erityisesti se, että se on lapsen osallisuutta tukeva mediakasvatusmenetelmä (vrt. Karlsson 2014, 25). Lisäksi Sadutus on kirjattu paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan käytettäväksi käytännöksi juvalaisessa varhaiskasvatuksessa (Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2016, 33). Liitin lasten kertomukset teksteinä kuvien yhteyteen, minkä jälkeen kokosin tuotoksista päivityksen päiväkodin blogiin. Menetelmässä keskeistä oli lasten osallisuus.

Blogin julkaisun jälkeen lasten tuotoksista koottiin myös valokuvakirja ja näyttely päiväkodin seinälle Suomi 100 vuotta ja Juva 575 vuotta -teemaisen juhlan ajaksi. Näyttelyn tarkoituksena oli tuoda lasten näkökulmasta esitelty päiväkotiyhteisö myös niiden perheiden nähtäville, jotka eivät mahdollisesti seuraavaa blogia. Lisäksi lapsille tarjottiin mahdollisuus esitellä tuotoksiaan henkilökohtaisesti juhlan vieraille. Kuvakirja jäi muistoksi päiväkotiin ja sitä voidaan hyödyntää mediakasvatusvälineenä myös jatkossa.

Opinnäytetyön käytännön osuuden kohderyhmäksi ja menetelmän testaajiksi päädyttiin yhdessä henkilökunnan kanssa rajaamaan yksi ikäluokka. Rajaus oli tarpeen ajankäytön takia, koska tein opinnäytetyön yksin ja menetelmän testaamiseen riitti koko päiväkotiryhmää pienempi ryhmä. Ikäluokaksi valittiin 3–5-vuotiaiden päiväkotiryhmän vanhimmat lapset eli minieskarit, joita oli kaksitoista. Lasten huoltajilta pyydettiin lupa opinnäytetyöhön osallistumiseksi (liite 3). Lupa saatiin määräaikaan mennessä yhdeksän lapsen huoltajilta. Menetelmän kehittämisen eri vaiheissa keskustelin päiväkodin johtajan ja muun henkilökunnan kanssa. Arvioimme yhdessä menetelmän soveltuvuutta lapsiryhmään.

5.3 Lasten havainnointi ja haastattelu

Havainnointi on Uusitalon (1995) mukaan tarkkailua. Sen avulla voidaan kerätä monipuolista ja mielenkiintoista aineistoa. Menetelmänä havainnointi sopii käytettäväksi hyvin lasten kanssa, sillä sen avulla päästään luonnollisiin ympäristöihin. Havainnoinnin keskeisin etu on sen avulla saatava välitön ja suora tieto yksilöiden ja ryhmien toiminnasta. Havainnoinnin haittana on pidetty sitä, että vieras havainnoija saattaa häiritä havainnoitavaa tilannetta tai muuttaa tilanteen kulkua. Tätä haittatekijää voidaan vähentää siten, että havainnoija vierailee tutkittavien yhteisössä useampia kertoja tullen tutuksi ennen havainnoinnin aloittamista. Rajoittavana tekijänä pidetään myös sitä, että havainnointi vie paljon aikaa. (Hirsjärvi ym. 2007, 207–209.)

Käytin opinnäytetyössäni osallistuvaa havainnointia. Havainnoinnin menetelmiä on useita. Osallistuva havainnoija osallistuu havainnoitavan ryhmän toimintaan ja pyrkii luomaan sen jäseniin hyvät suhteet. Havainnoija voi myös tehdä kysymyksiä. Havainnointia menetelmänä käytettäessä on pidettävä erillään havainnot ja omat tulkinnat. (Hirsjärvi ym. 2007, 209–212.) Elyn ym. (1993) mukaan osallistuvassa havainnoinnissa tarvitaan myös haastatteluita. Haastattelu, havaintojen tekeminen ja vuorovaikutus liittyvät kiinteästi yhteen. (Törrönen 1999, 222.)

Osallistuva havainnointi sopi tähän opinnäytetyöhön erityisen hyvin siksi, että olin lapsille tuttu ja läsnä päiväkotiryhmän arjessa samaan aikaan tekemäni harjoittelun ansiosta. En käyttänyt havainnointia opinnäytetyössäni varsinaisena tutkimusmenetelmänä, vaan apuna saadakseni lasten osallisuuden varmistavaa tietoa menetelmän kehittämisen tueksi. Siitä syystä en käyttänyt havaintojen kirjaamiseen valmista havainnointilomaketta vaan kirjasin muistiin kaikki ne havaintoni, jotka antoivat minulle tietoa mediakasvatusmenetelmän kehittämistä varten. Lupa lasten havainnointiin ja haastatteluun pyydettiin heidän vanhemmiltaan (liite 3).

Lapsia havainnoimalla ja heidän kanssaan keskustelemalla kartoitin aluksi blogipäivityksen aiheita. Lasten mielestä päiväkodissa mukavinta oli leikkiminen. Moni lapsista luetteli päiväkodin paikkoja, välineitä ja leluja, joista he erityisesti pitivät. Havaitsin, että päiväkodin leikkivälineet sekä sisällä että ulkona

kiinnostivat lapsia monipuolisesti. Blogipäivityksen sisällöksi päädyttiin valitsemaan päiväkotiympäristön ja leikkien esittely lasten näkökulmasta. Valintaa tuki sekä lasten että henkilökunnan näkemys.

Haastattelin kaikki yhdeksän opinnäytetyöhön osallistunutta lasta erikseen päiväkodin tiloissa syyskuussa 2017. Silloin kun haastattelun tarkoituksena on saada tietoa lasten subjektiivisista kokemuksista, mielipiteistä ja tunteista, on tarkoituksen mukaista haastatella lapsia yksittäin (Lumme-Sandt 2017, 304). Jokainen lapsi sai valita mieleisensä tilan haastattelupaikaksi muutamasta haastatteluhetkellä tyhjillään olevasta vaihtoehdosta, joita olivat henkilökunnan kahvihuone ja työskentelytila sekä lasten lepohuone. Tavoitteina oli, että haastattelutilanne olisi lapselle mukava ja rento ja että haastattelupaikkana käytettäisiin lapselle mahdollisimman mieleistä tilaa.

Käytin haastattelutilanteissa apuna tukikysymyksiä (liite 4). Nauhoitin haastattelut lasten luvalla. Siten minun ei tarvinnut käyttää aikaa muistiin kirjoittamiseen vaan pystyin keskittymään lapsen kanssa puhumiseen. Haastatteluissa sain tietoa siitä, kuinka tuttua tabletin käyttö ja blogiin liittyvät asiat olivat lapsille. Tarvittaessa harjoittelimme kuvan ottamista yhdessä ja lapsi sai opetella rauhassa käsittelemään tablettia. Haastatteluilla oli tärkeä merkitys myös lasten osallisuuden varmistamisessa.

Lapset pääsivät vaikuttamaan blogipäivityksen sisältöön ja jokainen sai äänensä kuuluviin yksilöllisesti. Kysyessäni, haluaako lapsi kuvata yksin vai yhdessä kaverin kanssa, kaikki yhdeksän lasta vastasivat haluavansa kuvata yksin. Käytännön toteutus vei siten runsaammin aikaa, mutta pidin tärkeimpänä lasten osallisuuden kokemusta. Yksilöohjaus oli ollut myös henkilökunnan toive siksi, että aremmilla ja hiljaisemmilla lapsilla olisi tasaveroinen mahdollisuus tutustua blogin tekemiseen ja valita siihen sisältöä.

Lasten haastatteluvastausten perusteella tabletti oli tuttu väline kaikille lapsille. Lähes kaikki lapset muistivat heti, mikä on blogi. Erityisesti kuvat retkistä olivat jääneet lasten mieleen. Eräs lapsista toivoi, että ”*sinne (blogiin) voisi panna kuvia mitkä lapset on tehny*”. Kaikki yhdeksän lasta mainitsivat mielipuuhaakseen ”*leikki*”. Muita mainittuja asioita olivat: ”*askarella*”, ”*piirtää*”, ”*roikkua renkaissa*”, ”*pomppia trampoliinilla*”, ”*leikkiä kotista*”, ”*pelata*”, ”*leikkiä barbeilla*”,

"nukkua", "värittää", "mitä aikuiset aina keksi", "pelata jalkapallo", "sählyä", "olla verkolla", "liukumäki", "kaikki", "piilosta", "hippaa" ja "laulaa". Kysymyseen päiväkotiympäristön mielipaikastaan lapset vastasivat hyvin konkreettisia paikkoja kuten "ulkona se iso keinu", "leikkimökki", "renkaat", "leekoleikit", "leikkihuone", "lepohuone kun siellä voi lukee" sekä "Juvakoti ku siellä voi leipoo".

5.4 Valokuvien ottaminen

Haastatteluissa jokainen lapsi kertoi haluavansa kuvata mieluummin yksin kuin parin tai pienen ryhmän kanssa, joten yksilötyöskentely oli luonteva valinta. Lasten kuvattavikseen valitsemat paikat ja leikkivälineet jakaantuivat eri kohteisiin. Niitä olivat legoleikki, trampoliini, renkaat, lautakeinu, rengaskeinu, leikkimökki, jalkapallomaali, kiipeilyteline ja Juvakoti. Juvakoti on päiväkodin vieressä sijaitseva palvelukeskus, jonka suurkeittiöstä tuodaan ruoka myös päiväkotiin. Lapset ovat olleet retkellä Juvakodin ympäristössä ja päässeet myös leipomaan sen keittiöhenkilökunnan ohjauksessa.

Valokuvaaminen toteutettiin yksilötyöskentelynä päiväkotipäivien aikana syyskuussa 2017. Kuvan ottamista tabletilla oli harjoiteltu lasten kanssa jo haastattelutilanteissa ja kuvaaminen olikin sujuvaa. Lapsilla oli selkeä näkemys siitä, mitä he halusivat kuvissaan näkyvän, joten kuvakulmien miettimisessä ei mennyt juurikaan aikaa. Muutama lapsi pyysi apua kuvanottohetkellä pitelemään tabletin suojakuoren kantta paikallaan, mutta muuten lapset suoriutuivat kuvaamisesta itsenäisesti. Suurin osa lapsista halusi ottaa useita kuvia, jopa yli 20 kappaletta.

Kun kaikki lapset olivat kuvanneet valitsemansa kohteet, siirsin kuvat kannettavalle tietokoneelle. Jokainen lapsi sai katsoa ottamansa kuvat tietokoneelta. He poistivat heilahtaneet ja muuten mielestään epäonnistuneet otokset ja valitsivat blogiin (liite 6) laitettavaksi yhden tai useamman kuvan. Valintaperusteiksi lapset kertoivat muun muassa sen, mikä näytti heistä kivoimmalta tai parhaalta kovalta. Jotkut lapset halusivat, että blogissa näkyy hänen kuvamansa leikkiväline tai paikka monesta kuvakulmasta ja valitsivat siksi useita kuvia.

5.5 Tekstien tuottaminen

Alun perin ajatuksena oli saduttaa lapsia, jolloin he voisivat kertoa kuvistaan itsenäisesti omin sanoin. Kaikkien lasten kanssa saduttaminen ei kuitenkaan onnistunut. Sadutus saattoi olla menetelmänä lapsille vieras tai se ei muuten ollut heille mielekäs tapa kertoa kuvistaan. Yksilöohjauksen hyötynä oli se, että pystyin huomioimaan jokaisen lapsen yksilöllisesti koko työskentelyn ajan. Tarvittaessa lapset saivat kertoa kuvistaan sadutuksen sijaan siten, että esitin joitain apukysymyksiä kuten ”*Mitä näet kuvassa?*” ja ”*Mitä muuta haluaisit kertoa kuvastasi?*”.

Tekstintuottamisvaiheessa äänitin tapaamisemme lasten luvalla, jottei minun tarvinnut keskittyä samalla muistiin kirjoittamiseen. Näin tapaamiset menivät sujuvasti ja aikaa säästy. Äänitykset auttoivat kirjoittaessani blogiin lasten kertomuksia heidän kuvistaan. Niiden avulla pystyin kirjoittamaan asiat, kuten lapset olivat kertoneet ne. Tekstit ovat luettavissa blogipäivityksestä (liite 6).

5.6 Loppukysely henkilökunnalle

Keräsin palautetta menetelmän toimivuudesta päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskenteleviltä työntekijöiltä maaliskuussa 2018. Alun perin tarkoitukseni oli toteuttaa kysely pian menetelmän testaamisen jälkeen. Sain työskentelyn aikana ja välittömästi sen jälkeen paljon positiivista palautetta menetelmän toimivuudesta henkilökunnalta suullisesti. Päädyin vaihtamaan kyselyn toteuttamisen ajankohtaa siten, että keräsin palautetta kyselylomakkeella vasta joitain kuukausia käytännön toteutuksen jälkeen. Näin ajattelin saavani tietoa siitä, vaikuttiko opinnäytetyö pitemmällä aikavälillä päiväkodissa toteutettavaan mediakasvatukseen ja säilyikö kokemus menetelmän toimivuudesta positiivisena.

Kyselyiden jaotteluun vaikuttaa toteutustapa ja se täyttääkö kyselyn tutkija vai vastaajat itse. Kysely tulee laatia huolellisesti etukäteen ja testata sitä ennen kohdejoukon vastaamista. Kyselylomakkeen kysymykset esitetään vastaajille samassa muodossa ja järjestyksessä. (Ronkainen ym. 2014, 113–114.) Kyselylomakkeen laatimisen jälkeen kaksi muuta sosionomi- ja lastentarhanopettajaopiskelijaa testasivat kysymysten toimivuutta ja ymmärrettävyyttä. Heiltä

saatujen kehitysehdotusten perusteella muokkasin vielä kyselyä hieman ennen kuin vein lomakkeet ja palautuslaatikon henkilökohtaisesti päiväkotikiin. Tässä opinnäytetyössä käytettiin paperista kyselylomaketta (liite 5), jonka vastaajat täyttivät itse.

Keskeinen kyselyyn liittyvä päätös on, millaiselle kohdejoukolle kysely osoitetaan ja millaisia kysymykset ovat. Tässä opinnäytetyössä oli oleellista se, että kysely osoitetaan päiväkodin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskenteleville henkilöille. Syksyllä 2017 alkukartoitushaastatteluihin osallistuneista viidestä työntekijästä neljä oli edelleen töissä kyseisessä päiväkodissa. He kaikki vastasivat kyselyyn. Kyselylomake sisälsi vain avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat voivat vastata omin sanoin (Vrt. Ronkainen 2014, 114). Avointen kysymysten käyttämisen etuna on, että niihin voidaan vastata perusteellisesti ja vastauksista voidaan saada hyviä ideoita (Valli 2015, 106).

Loppukyselyn (liite 5) tarkoituksena oli saada vastauksia muun muassa kysymyksiin: edistikö opinnäytetyö mediakasvatuksen kehittämistä, innostiko se työntekijöitä sekä miten lasten osallisuus näkyi myöhemmin blogipäivityksissä. Lisäksi kyselylomakkeella kerättiin tietoa opinnäytetyöstä ”mahdollisia kehittämisideoita” ja ”vapaa sana” muodossa. Henkilökunnan vastattua kyselyyn hain kyselylomakkeet päiväkodista.

Aineistoon perehtymällä pyritään löytämään ratkaisu tutkimusongelmaan. Pienessä aineistomäärässä vastaukset voidaan löytää lukemalla aineistoa. Tämän opinnäytetyön loppukyselyyn vastasi kaikki yhden päiväkotiryhmän kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä työskentelevät henkilöt. Näin ollen vastauslomakkeita oli pieni määrä, neljä kappaletta, ja aineiston analyysimenetelmäksi riitti lukeminen. Valintaan vaikutti myös se, että saaduissa haastatteluvastauksissa ei ollut keskenään suuria poikkeamia. Luin täytetyt kyselylomakkeet useita kertoja, minkä jälkeen yhdistin aineiston tuloksiksi. (Vrt. Kananen 2014, 101.) Loppukyselyn (liite 5) tulokset esitellään luvussa 7.2.

6 OPINNÄYTETYÖN TUOTOKSET

Tämän toiminnallisen kehittämistyön tuotoksia ovat blogipäivitys, valokuvakirja ja näyttely. Opinnäytetyön pääasiallisena tuotoksena syntyi blogipäivitys päiväkodin julkiseen blogiin (liite 6). Blogipäivitys julkaistiin lokakuussa 2017. Sen suora linkki on <http://paivakotiesikkojuva.blogspot.fi/search?updated-max=2017-11-17T12:30:00%2B02:00&max-results=7&reverse-paginate=true>.

Blogipäivityksen tarkoituksena oli esitellä päiväkodin paikkoja ja leikkejä blogin lukijoille lasten silmin. Kehittämäni menetelmä, jota testattiin lasten kanssa, on kuvattu luvussa 5.2. Työskentely lasten kanssa on kuvattu luvuissa 5.3, 5.4 ja 5.5.

Kokosin ja teetin lasten ottamista kuvista ja kertomuksista blogipäivityksen pohjalta kuvassa 2 olevan valokuvakirjan.

Kuva 2. Valokuvakirja

Kirjan kansikuvassa on päiväkotiesikon rakennus. Blogipäivityksen tekemisen aikaan blogin pääkuvana oli sama kuva. Kuvan on ottanut päiväkodin työntekijä, joka antoi luvan kuvan käyttämiseen kirjan kannessa.

Valokuvakirja oli opinnäytetyön yhtenä tuotoksena syntynyt mediakasvatusväline. Sen tarkoituksena oli innostaa työntekijöitä käyttämään mediakasvatus-

välineinä myös lasten tuotoksia. Valokuvakirja jäi päiväkotiin muistoksi opin-
näytetyöstä ja sitä voidaan käyttää mediakasvatuksen välineenä myös jat-
kossa.

Päiväkodissa vietettiin marraskuussa 2017 joulujuhlan sijaan Suomi 100
vuotta ja Juva 575 vuotta -juhlaa. Tulostin lasten ottamat kuvat ja kertomukset
kuvista paperiversioksi ja kokosin niistä kuvassa 3 kuvatun näyttelyn päiväko-
din seinille ennen juhlaa.

Kuva 3. Lasten kuvat valokuvanäyttelyssä

Näyttelyn tarkoituksena oli esitellä lasten kanssa tehty blogipäivitys myös niille
perheille, jotka eivät mahdollisesti lue blogia internetistä. Lisäksi tavoitteena
oli, että lapset voivat halutessaan esitellä henkilökohtaisesti omia tuotoksiaan
juhlavieraille. Aivan kaikki perheet eivät pystyneet osallistumaan juhlaan sai-
rastapauksien vuoksi. Päädyin jättämään tulosteet esille vielä juhlan jälkeen,
jotta näilläkin perheillä oli mahdollisuus nähdä näyttely myöhemmin. Osallis-
tuin juhlaan ja huomasin, että ainakin osa lapsista esitteli innostuneena ku-
vaansa läheisilleen. Juhlan jälkeen tulosteet olivat vielä esillä noin viikon ajan.

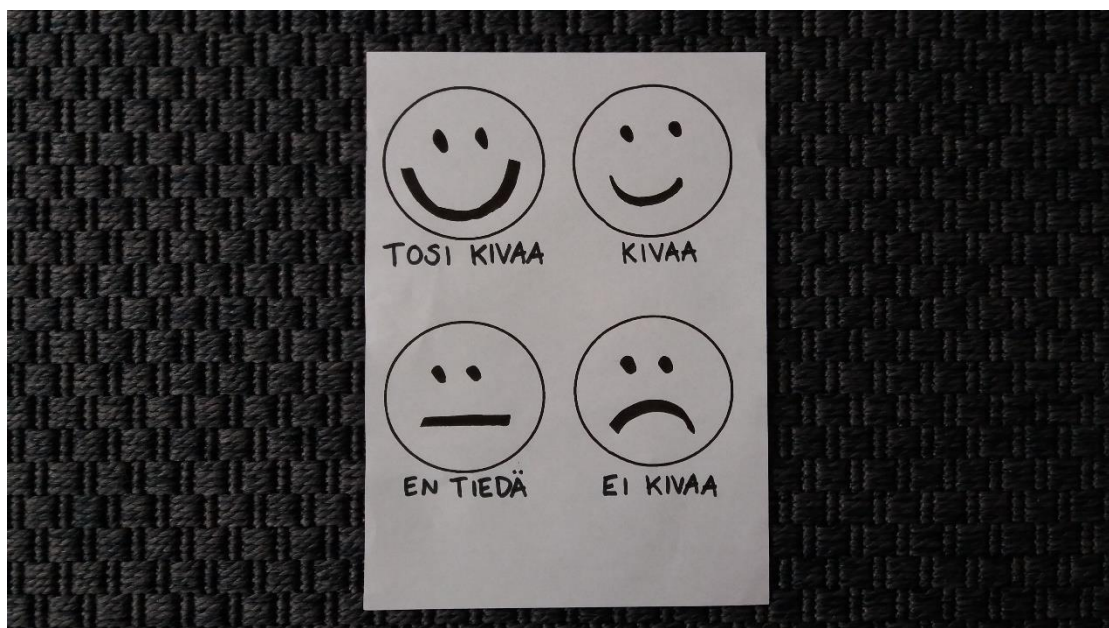
Sen jälkeen annoin ne muistoksi opinnäytetyöhöni osallistuneille lapsille kotiin vietäväksi.

7 TULOKSET

7.1 Palaute lapsilta

Lapset antoivat suullista palautetta sekä spontaanisti että kysyttäessä koko opinnäytetyöprosessin ajan. Useimmiten lapset käyttivät palautteessaan adjektiiveja kiva ja mukava. Yhdeksästä lapsesta yksi kertoi, että toiminta ”*tuntui hyvältä*”. Yksi lapsi olisi halunnut mieluummin pelata tabletilla haastattelun ja kuvan ottamisen harjoittamisen sijaan. Hän oli harmissaan siitä, ettei saanut pelata. Kun sain kerrottua toiminnan tarkoituksen, hän kuitenkin innostui valokuvaamisesta ja halusi kokeilla kuvan ottamista tabletilla.

Jokainen lapsi sai värittää lopuksi palautteena kuvan 5 kaltaisesta naamavärityskuvasta yhden ilmeen sen mukaan, millaista toiminta hänen mielestään oli.

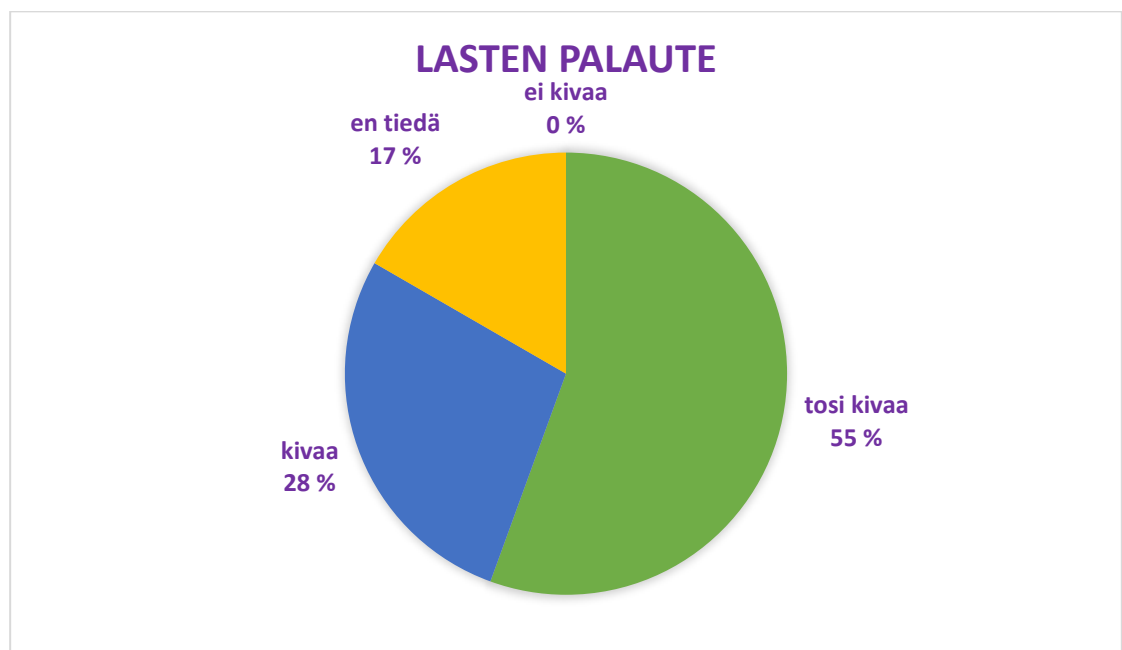
Kuva 4. Lasten toiminnallinen palautelomake

Ennen värittämistä kuvasta keskusteltiin yhdessä lasten kanssa. Ilmeet sanoitettiin lasten itsensä keksimillä ja yhteisesti sovitulla merkityksillä, jotka olivat ”tosi kiva, kiva, en tiedä ja ei kiva”. Jokainen lapsi väritti kuvan itsenäisesti eikä näin ollen voinut katsoa mallia muiden lasten värittämistä kuvista.

Ohjeena oli värittää yksi naama, jonka ilme kuvasi lapsen mielestä parhaiten hänen omaa mielipidettään koko toiminnasta. Ohjeesta huolimatta yksi lapsista väritti kaksi eri ilmekuvaa. Hänen mielestään osa toiminnasta oli kivaa ja osa hänelle uutta eikä hän siksi vielä tiennyt, tykkääkö vai ei. Värityskuva, jossa oli väritetty kaksi ilmettä, huomioitiin tulosten laskemisessa siten, että laskin kokonaisen sijaan puolikkaan molemmista ilmeistä. Lasten antaman palautteen tulokset on esitetty väritettyinä ilmeinä kuvassa 6 ja kaaviona kuvassa 7.

Kuva 5. Lasten antama palaute väritettyinä ilmeinä

Kuva 6. Lasten antama palaute kaaviona

Yhdeksästä lapsesta kukaan ei antanut palautetta ”ei kivaa” -muodossa, joten sen osuudeksi muodostui 0 %. ”Tosi kivaa” sai viisi, ”kivaa” kaksi ja puoli ja ”en tiedä” yksi ja puoli mainintaa. ”Tosi kivaa” osuus oli 55 %, ”kivaa” 28 % ja ”en tiedä” 17 %. Lasten antamasta palautteesta 83 % oli täysin positiivista, joten tulosten perusteella voitaneen sanoa, että yleisesti lasten mielestä toiminta oli mielekästä.

7.2 Henkilökunnalle tehdyn loppukyselyn tulokset

Työntekijöiltä kerättiin loppupalaute maaliskuussa 2018 paperisella kyselylomakkeella (liite 5). Menetelmä arvioitiin toimivaksi ja lasten osallisuuden huomioivaksi sekä kivaksi ja mukavaksi toiminnaksi niin lapsille kuin aikuisillekin. Menetelmän haasteeksi kahdessa vastauksessa nousi esiin sopivan ajan löytäminen, sillä menetelmän käyttäminen ”vaatii aikuisen sitoutumista ja rauhallista työskentelyaikaa”.

Tulosten perusteella kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että päiväkodissa toteutettava mediakasvatus muuttui opinnäytetyön jälkeen. Henkilökunta sai käyttöönsä uuden menetelmän, blogin tekemisestä tuli rutiinia, kuvia ja videoita alettiin ottaa enemmän ja tablettien käyttö tuli tutummaksi kuin ennen opinnäytetyötä. Internetin kautta on alettu hakemaan tietoa aiempaa enemmän huomioiden asiat, joista lapset haluavat lisää tietoa. Tablettien käyttämisen lisääntymisen lisäksi mediakasvatusvälineinä mainittiin sanomalehdet, joita alettiin tutkia päiväkodissa yhdessä lasten kanssa. Sanomalehtien ansiosta paikkakunnan ajankohtaiset asiat ovat tulleet osaksi päiväkodin arkea.

Opinnäytetyö edisti mediakasvatuksen kehittämistä päiväkodissa kaikkien vastaajien mielestä. Blogin pitämisestä tuli pysyvästi osa päiväkodin toimintaa ja sen kautta arjen näkyvyys lisääntyi. Tabletit ovat olleet lasten käytössä ja lapset ovat olleet mukana tiedonhaussa aiempaa enemmän. Yhden vastaajan mukaan opinnäytetyö edisti mediakasvatuksen kehittämistä siten, että on alettu miettimään uusia ideoita mediakasvatukseen. Kaikkien lasten osallistumisen turvaaminen, jos vanhemmat kieltävät tabletin käyttämisen, on yksi mediakasvatuksen haaste.

Lasten osallisuus on näkynyt blogipäivityksissä opinnäytetyön tekemisen jälkeen kaikkien vastaajien mielestä. Lapset ehdottavat usein aikuisille kuvauskohteita, joita haluaisivat blogiin laitettavan. Erityisesti retkillä lapset ehdottavat, mistä haluavat kuvan blogiin. Myös lasten tekemiä töitä ja heidän puuhiaan kuvataan blogiin. Blogipäivityksiä katsotaan ja tekstejä luetaan yhdessä päiväkodissa.

Vastausten mukaan opinnäytetyö innosti kaikkia neljää vastaajaa toteuttamaan mediakasvatusta omassa työssään. Vastauksista tuli ilmi, että opinnäytetyön innostamana henkilökunta sai välineitä työhön sekä opetteli medialaitteiden käyttämistä, tiedonhakua ja valokuvien jakamista. Opinnäytetyö innosti yhtä vastaajaa ottamaan valokuvia aiempaa useammin ja myös lasten innostus asiasta tuntui kivalta. Puhelin internetyhteydellä on vastaajan mielestä hyvä apuväline, sillä tietoa on haettu lasten kanssa myös ”*aivan yllättävissä päivittäisissä tilanteissa (esim. lasten kysymykset)*”, kun lapsen mieltä on askarruttanut asia, johon aikuinen ei ole osannut vastata. Lapset ovat saaneet näyttää vanhemmilleen esimerkiksi retkiltä ja pihalta kuvattuja videoita. Sanomalehtien hyödyntäminen mediakasvatusvälineinä nousi myös esiin kysyttäessä, miten opinnäytetyö innosti kasvattajia toteuttamaan mediakasvatusta.

Mediakasvatukseen liittyviä haasteita ovat yhden vastaajan mukaan suuri ryhmä, joka vaikeuttaa kaikkien lasten osallistumista useammin. Esimerkiksi tabletin käyttöön tiedetään olevan hienoja ideoita, mutta harjoituksissa pystyisi olemaan vain muutama lapsi kerrallaan. Näin ollen toisen aikuisen vastuulle jäisi liian monta lasta, mikä vaikeuttaa tabletin käyttämistä lasten kanssa. Vastauksessa kuitenkin todetaan, että ”Näitä asioita jatkossa mietittävä!!”.

Kehittämisideoiksi mainittiin yhdessä vastauksessa mediakasvatuksen pohtiminen yhdessä kunnan muiden varhaiskasvatusyksiköiden kanssa. Työn alla on, miten mediakasvatusta aletaan kehittää kuntatasolla. Vapaa sana -osioon vastaajat olivat kirjoittaneet kiitoksia opinnäytetyöstä. Lisäksi yhdessä vastauksessa todettiin ”*hieno aihe opinnäytetyöhön, tätä päivää*”.

8 POHDINTA

8.1 Tulosten arviointi ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli aloittaa mediakasvatuksen kehittäminen päiväkotiki Esikossa. Tavoitteena oli huomioida kehitystyössä uusi valtakunnallinen Vasu, paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja lasten osallisuus. Toiminnan suunnittelussa olivat mukana sekä päiväkodin työntekijät että valitun kohde-ryhmän lapset. Lasten mielestä toiminta oli mielekästä ja työntekijöiden mielestä kehittämäni menetelmä oli toimiva. Mediakasvatuksen suhteen tapahtui muutos aiempaan verrattuna positiiviseen suuntaan. Näin ollen olen erittäin tyytyväinen opinnäytetyöhöni kokonaisuutena.

Tulosten perusteella työntekijät innostuivat mediakasvatuksen kehittämisestä ja jatkoivat blogin pitämistä tavalla, joka huomioi lasten näkökulman ja osallisuuden. Mielestäni tärkeää on se, että blogin lisäksi esimerkiksi sanomalehtien tutkimisesta lapsia kiinnostavista aiheista on tullut säännöllistä toimintaa. Varhaiskasvatuksessa haasteena oleva ajanpuute nousi myös tässä opinnäytetyössä esiin ja voi vaikuttaa mediakasvatuksen toteuttamiseen. Alkuhaastatteluissa työntekijät toivoivat lasten yksilöohjausta, mutta tulosten perusteella yksilöohjaus saattaa olla haasteellista toteuttaa päiväkodin arjessa ajanpuutteen takia. Lisäresurssit varhaiskasvatukseen mahdollistaisivat yksilötyöskentelyn nykyistä useammin.

8.2 Opinnäytetyöprosessin pohdinta

Opinnäytetyöprosessi kesti ideavaiheesta työn esittämiseen ja arviointiin lähes vuoden verran. Tein kuitenkin ajatustyötä opinnäytetyötäni varten jo kauan ennen ideavaihetta pohtien työn aihetta. Erityisesti käytännön harjoittelujaksot ja mielenkiintoinen ammattikirjallisuus tukivat opinnäytetyöni aihevalintaa. Mediakasvatus oli itselleni aiemmin melko vieras aihe, mutta sain siitä runsaasti lisätietoa lukemalla lukuisia lähteitä opinnäytetyöprosessin aikana.

Opinnäytetyön työelämälähtöisyys oli minulle tärkeää. Oli hyvä ratkaisu, että työelämäkumppanini oli sama päiväkotiki, jossa olin 10 viikkoa harjoittelussa. Ehdin tutustua ryhmän työntekijöihin ja lapseen paremmin kuin pelkän opinnäytetyön tekemisen aikana olisin ehtinyt tutustua ja näin ollen työskentely oli

mutkatonta koko prosessin ajan. Työelämätaidoni kehittyivät opinnäytetyön tekemisen aikana paljon. Lisäksi sain arvokasta kokemusta yksilöohjauksesta, sillä aiemmat kokemukseni varhaiskasvatuksessa ovat painottuneet ryhmäohjaukseen.

Kokonaisuutena opinnäytetyöprosessi opetti minulle prosessinhallintaa. Oli haasteellista sovittaa yhteen opinnäytetyön tekeminen muiden opintojen, työn, perhe-elämän ja luottamustoimien kanssa. Opinnäytetyöprosessin kannalta olisi ollut helpompi, mikäli aikaa kirjoittamiseen olisi ollut käytettävissä pidempiä aikoja kerrallaan. Käytännön syistä se ei kuitenkaan ollut mahdollista. Raportointivaihetta helpottava asia oli se, että olin tehnyt itselleni muistiinpanoja käytännön toteutuksen aikana. Mielestäni onnistuin opinnäytetyössäni kokonaisuutena hyvin, koska opinnäytetyön työelämäkumppanin edustajat olivat tyytyväisiä toteutettuun kehittämistyöhön ja opin itse uutta prosessin aikana. Henkilökohtaisena oppimistavoitteenani oli erityisesti Vasun sisällön osaamisen syventäminen ja tavoitteeni toteutui.

8.3 Luotettavuuden ja eettisyyden arviointi

Huomioin opinnäytetyöni kaikissa vaiheissa hyvän tutkimuskäytännön mukaisen toimintatavan ja tutkimusetiikan. Ennen käytännön toteutuksen aloittamista hain asiaankuuluvat tutkimusluvut Juvan kunnan varhaiskasvatuksen esimieheltä (liite 1) ja opinnäytetyöhön osallistuvien lasten huoltajilta (liite 3). Jokaisen haastattelukerran aluksi kysyin haastateltavilta luvan haastattelujen nauhoittamiseen. Laitoin sanelimen päälle vasta sitten, kun olin saanut luvan. Kukaan ei kieltänyt haastattelunsa nauhoittamista, mikä kuvaa mielestäni minun sekä haastateltavien lasten ja työntekijöiden välistä luottamuksellista vuorovaikutusta.

Keräsin, tallensin ja säilytin opinnäytetyöni aineiston siten, ettei se joutunut sivullisten tietoon. Opinnäytetyöni kirjallisen raportin valmistuttua hävitin aineiston. Huomioin raportoinnin jokaisessa vaiheessa sen, ettei opinnäytetyöhön osallistuneita henkilöitä voida tunnistaa. Tein suorat lainaukset siten, että vastaajan henkilöllisyys pysyy salassa. Tämä oli erityisen tärkeää siksi, että opinnäytetyön raportissa on mainittu nimeltä kunta ja päiväkotia, jossa opinnäytetyö

toteutettiin. Halusin kuitenkin käyttää joitakin suoria lainauksia puhekielisyydestäkin huolimatta, että osallistujien osallisuus toteutuisi myös opinnäytetyöni raportoinnissa. Käyttämäni lainaukset on valittu siten, että ne kuvaavat hyvin vastauksia.

Opinnäytetyöni luotettavuutta lisää se, että samassa päiväkodissa tehdyn harjoittelun ansiosta ehdin tutustua sekä henkilökuntaan että opinnäytetyöhön osallistuneisiin lapsiin ennen kehittämistyön aloittamista. Käytin aineistonkeruumenetelminä haastattelua ja kyselylomaketta aikuisten kanssa. Lisäksi keräsin tietoa kehittämistyön tueksi lapsia havainnoimalla ja haastatteleamalla. Näin sain sekä aikuisten että lasten näkökulman monipuolisesti esiin ja molempien osapuolten osallisuus toteutui.

8.4 Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusaiheet

Tämän opinnäytetyön kehittämistyön tuotoksia ja tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa tulevaa toimintaa päiväkotia Esikossa ja kunnan muissa varhaiskasvatustyöyksiköissä. Toimivaksi testatun menetelmän jakaminen muiden varhaiskasvatuksen yksiköiden käyttöön edistää ammatillista vuoropuhelua. Opinnäytetyöni tuotoksia voidaan hyödyntää myös päiväkodin pedagogisessa dokumentoinnissa. Yli 40 vuotta vanhassa pappilassa toiminut päiväkotia Esikko muutti maaliskuussa 2018 uusiin tiloihin. Näin ollen opinnäytetyöni tuotoksista blogipäivitystä ja valokuvakirjaa voidaan hyödyntää tulevaisuudessa myös muistelutyössä.

Jatkotutkimusaiheena voisi olla muokata menetelmä myös nuoremmille lapsille sopivammaksi ja tutkia, miten heidän osallisuutensa toteutuu blogin julkaisuissa. Loppukyselyn vastauksissa kävi ilmi, että työntekijät miettivät jatkoa varten sellaisia mediakasvatusmenetelmiä, jotka eivät olisi niin aikaa vieviä. Jatkotutkimusaiheena olisi mielenkiintoista selvittää, millaisia mediakasvatusmenetelmiä varhaiskasvatuksessa käytetään ryhmätyöskentelyssä ja miten lapset kokevat osallisuutensa toteutuvan ryhmässä. Tästä opinnäytetyöstä puuttui vanhempien näkökulma. Esimerkiksi haastattelututkimuksella voitaisiin selvittää, millaisia ajatuksia varhaiskasvatusta lasten vanhemmilla on mediakasvatuksesta.

LÄHTEET

Buckingham, D. 2003. Media education. Literacy, learning and contemporary culture. Cambridge: Polity Press.

Eskola, J. & Vastamäki, J. 2015. Teemahaastattelu: Opit ja opetukset. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 27–44.

Fonsén, E., Heikka, J. & Elo, J. 2016. Osallisuutta edistävän suunnittelun tasot. Teoksessa Heikka, J., Fonsén, E., Elo, J. & Leinonen, J. (toim.) Osallisuuden pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa. Tampere: Suomen Varhaiskasvatus ry, 80–95.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi.

Juvan kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2017. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/9074082> [viitattu 13.3.2018].

Järvinen, K. & Mikkola, P. 2015. Oletko sä meidän kaa? Näkökulmia osallisuuden ja yhteisöllisyyden varhaiskasvatuksessa. Pedatieto Oy.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karlsson, L. 2014. Sadutus. Avain osallisuuden toimintakulttuuriin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lapset & media – kasvattajan opas. 2016. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin julkaisuja 3/2016. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://kavi.fi/fi/lapset-jamedia/verkkoversio#1> [viitattu 12.3.2018].

Lumme-Sandt, K. 2017. Vanhojen ihmisten haastattelu. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino, 297–311.

Mahkonen, S. 2016. Varhaiskasvatustilanne. Edita Publishing Oy.

Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. 2008. Stakes ja Opetusministeriön Mediamuffinssi-hanke. Iisalmi: Painotalo Seiska Oy.

Mertala, P. & Salomaa, S. 2017. Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa. *Pedagogiikan aika* 1/2017, 21–22.

Minä teen itse! Lapsi median tuottajana s.a. Lapset & media. Kasvattajan opas, 16–17.

Niinistö, H., Ruhala, A., Henriksson, A. & Pentikäinen, L. 2006. Mediametkaa! Mediakasvattajan käsikirja kaikilla mausteilla. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy.

Pentikäinen, L., Ruhala, A. & Niinistö, H. 2007. Mediametkaa! Osa 2. Kasvattajan matkaopas lasten mediamaailmaan. Helsinki: Mediakasvatuskeskus Metka ry.

Pylkkö, M. 2015. Kuvaa kännykällä ja tabletilla. Jyväskylä: Docendo Oy.

Pylkkö, M. 2017. Valokuvauksen perusteet. Jyväskylä: Docendo Oy.

Päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit Juvalla s.a. Juva. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.juva.fi/palvelut/varhaiskasvatus/paivakodit-ja-ryhma-perhepaivakodit-juvalla> [viitattu 6.9.2017].

Pääjärvi, S. 2009. "Kyllä siinä perässä täytyy vaan pysyä". Päiväkodinjohtajien näkemyksiä mediakasvatuksesta ja sen toteutumisesta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Tampere: Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://tam-pub.uta.fi/bitstream/handle/10024/81022/gradu03868.pdf?sequence=1> [viitattu 12.8.2017].

Raittila, R. & Siippainen, A. 2017. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toimintaympäristö. Teoksessa Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen, P. (toim.) Valloittava varhaiskasvatus. Oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino Oy, 283–292.

Raittila, R., Vuorisalo, M. & Rutanen, N. 2017. Lasten haastattelu. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino, 312–335.

Rautiainen, A. 2016. Mitä on varhaiskasvatuksen pedagogiikka? Opetushallitus. Blogikirjoitus 23.5.2016. Saatavissa: http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/varhaiskasvatus/103/0/mita_on_varhaiskasvatuksen_pedagogiikka [viitattu 14.3.2018].

Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Ylänne, S. & Paavilainen, E. 2014. Tutkimuksen voimasanat. 1.–3. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Ruhala, A. 2010. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten käsityksiä mediakasvatuksesta varhaiskasvatuksessa. Tampere: Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/81339/gradu04116.pdf?sequence=1> [viitattu 8.8.2017].

Ruusuvuori, J. & Nikander, P. 2017. Haastatteluaineiston litterointi. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. (toim.) Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Kustannusosakeyhtiö Vastapaino, 427–444.

Silvennoinen, P. 2017. Päiväkodin johtaja. Henkilökohtainen tiedonanto 21.8.2017. Päiväkoti Esikko.

Suoninen, A. 2014. Lasten mediabarometri 2013. 0–8-vuotiaiden mediankäyttö ja sen muutokset vuodesta 2010. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Saatavissa: www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/lastenmediabarometri2013.pdf [viitattu 28.11.2017].

Toikkanen, M. & Kananen, N. 2014. Blog by the book. Blogiopas. Helsinki: Tammi.

Törrönen, M. 1999. Lapsi ja osallistuva havainnoiminen. Teoksessa Ruoppila, I., Hujala, E., Karila, K., Kinos, J., Niiranen, P. ja Ojala, M. (toim.) Varhaiskasvatuksen tutkimusmenetelmiä. Jyväskylä: ATENA kustannus, 218–233.

Valli, R. 2015. Paperinen kyselylomake. Teoksessa Valli, R. & Aaltola, J. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus, 84–108.

Varhaiskasvatus s.a. Opetushallitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/varhaiskasvatus [viitattu 20.5.2017].

Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Määräykset ja ohjeet 2016:17. Opetushallitus. PDF-dokumentti. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf [viitattu 13.3.2018].

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

6.9.2017

Juvan kunta, varhaiskasvatus

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa sosionomi (AMK)-tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Haen organisaatioltanne tutkimuslupaa opintoihini kuuluvan opinnäytetyön tekemiseksi.

Opinnäytetyöni tavoitteena on kehittää Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjan mukaista mediakasvatusta Päiväkoti Esikossa lasten osallisuus huomioiden. Tuotan lasten kanssa yhdessä sisältöä päiväkodin blogiin kuvien ja lyhyiden tekstien muodossa. Havainnoin ja haastattelen lapsia toiminnan aikana. Lisäksi kartoitan henkilökunnan näkemyksiä ja ajatuksia ryhmähaastatteluisa. Käytännön osuuden jälkeen henkilökunta arvioi kehittämistyötä paperisella kyselylomakkeella. Opinnäytetyöni käytännön toteutus ajoittuu syyskuun 2017 ja joulukuun 2017 väliselle ajalle.

Pyydän tällä lomakkeella lupaa

a) toteuttaa opinnäytetyön käytännön osuus päiväkotia Esikossa syyskuun 2017 ja joulukuun 2017 välisenä aikana, b) kartoittaa päiväkotia Esikon henkilökunnan näkemyksiä ja havaintoja ryhmähaastatteluilta ja kyselyllä sekä haastatella ja havainnoida lapsia ja c) hyödyntää havainnointi- ja haastatteluaineistoja opinnäytetyöni raportoinnissa ja tulosten esittämisessä.

Liitteenä opinnäytetyön suunnitelma.

Valmis opinnäytetyö julkaistaan valtakunnallisessa Theseus-tietokannassa, jossa raportti on vapaasti saatavilla.

Sitoudun noudattamaan hyviä tutkimuseettisiä periaatteita liittyen aineiston keräämiseen, säilyttämiseen ja salassapitosäännöksiin. Kerättävä aineisto on luottamuksellista. Henkilöitä ei mainita loppuraportissa omilla nimillään. Mahdolliset suorat lainaukset tehdään tavalla, josta tutkittavaa ei voida välittömästi tunnistaa. Haastattelu- ja havainnointiaineisto ovat ainoastaan omassa käytössäni ja hävitän ne opinnäytetyöni valmistuttua.

Osallistujat voivat halutessaan vetäytyä tutkimuksesta minä ajankohtana tahansa. Lasten huoltajilta pyydetään erikseen kirjallinen lupa lasten osallistumisesta opinnäytetyön käytännön toteutukseen sekä aineiston käyttämiseen opinnäytetyössä.

Annan mielelläni opinnäytetyöstäni lisätietoja.

Marjaana Huhtinen

Marjaana Huhtinen
sosionomiopiskelija
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
puh. 044 340 4482
marjaana.huhtinen@edu.xamk.fi

Opinnäytetyötäni ohjaa Karoliina Rötökö. Halutessanne voitte olla myös häneen yhteydessä työhön liittyvissä kysymyksissä (karoliina.rotko@xamk.fi, puh. 040 668 2510).

Tutkimusluvan myöntäminen

Annan Marjaana Huhtiselle luvan kerätä ja käyttää tutkimusmateriaalia kohdissa a-c mainituilla tavoilla.

Juvalla 8.9.2017

Paikka ja aika

Jari Aeltanen
KIRSI ANDRINEN, VÄIKKISIKKUNATUOKSEN ESIMIES

Allekirjoitus ja nimen selvennys

KYSYMYKSET ALKUKARTOITUS syyskuu 2017 Päiväkotiki Esikko

1. Millainen lähtötilanne mediakasvatuksen suhteen päiväkotiki Esikossa on?

esim. toteutetaanko / millaista/ miksi ei / onko suunniteltu aiemmin / onko lapset olleet kiinnostuneita jne

2. Mitä toiveita mediakasvatuksen kehittämiseen teillä on?

mitä lapset ovat toivoneet / millaista toimintaa voisi olla / mitä aikuiset toivovat / millaisia mahdollisia rajoituksia / mitä vasusta tulisi huomioida jne

3. Mitä tulisi ottaa huomioon ajatellen opinnäytetyön käytännön osuuteen osallistuvia lapsia ja toteutusta?

ajallinen kesto / päiväkodin muuhun toimintaan ja teemoihin soveltuminen jne

4. Mitä muuta haluaisitte sanoa?

vapaa sana 😊

KIITOS HAASTATTELUSTA!

Tervehdys minieskarin kotiin!

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa sosionomi (AMK) -tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Olen sopinut opinnäytetyöyhteistyöstä päiväkotiki Esikon kanssa. Opinnäytetyöni on toiminnallinen kehittämistyö, jonka tavoitteena on kehittää päiväkodissa toteutettavaa mediakasvatusta 1.8.2017 voimaan astuneen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjan mukaiseksi. Tuotamme yhdessä lasten kanssa sisältöä päiväkodin blogiin. Kuvissa ei esiinny päiväkodin lapsia tai henkilökuntaa. Blogissa julkaistavassa sisällössä ei käy ilmi lasten henkilöllisyys. Haastattelen ja havainnoin lapsia toiminnan aikana. Opinnäytetyöni käytännön osuus ajoittuu syyskuun 2017 ja joulukuun 2017 väliselle ajalle.

Sitoudun noudattamaan hyviä tutkimuseettisiä periaatteita liittyen aineiston keräämiseen, säilyttämiseen ja salassapitosääntönsiin. Kerättävä aineisto on luottamuksellista. En mainitse lasten nimiä loppuraportissa. Mahdolliset suorat lainaukset teen tavalla, josta kenenkään henkilöllisyyttä ei voida välittömästi tunnistaa. Haastattelu- ja havainnointiaineisto on ainoastaan omassa käytössäni ja hävitän aineiston opinnäytetyöni valmistuttua.

Jos jokin asia askarruttaa mieltänne tai haluatte saada lisätietoa, keskustelen mielelläni kanssanne.

Terveisin:

Marjaana Huhtinen

sosionomiopiskelija

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK

puh. 044 340 4482

marjaana.huhtinen@edu.xamk.fi

Opinnäytetyötäni ohjaava opettaja on Karoliina Rötö. Halutessanne voitte olla myös häneen yhteydessä työhön liittyvissä kysymyksissä (karoliina.rotko@xamk.fi puh. 040 668 2510).

Pyydän lupaa lapsenne osallistumiseen opinnäytetyön käytännön toteutukseen. Valitkaa alla olevista vaihtoehdoista teille sopivin ja palauttakaa lomake allekirjoitettuna päiväkotiki Esikkoon viimeistään 15.9.2017.

Lapsen nimi

_____ Lapsemme saa osallistua opinnäytetyön käytännön toteutukseen.

_____ Lapsemme ei saa osallistua opinnäytetyön käytännön toteutukseen.

päiväys

allekirjoitus

nimenselvennys

HAASTATTELUKYSYMYKSIÄ LAPSILLE

Mitä tiedät päiväkodin blogista?

Mitä tiedät tabletista?

Mitkä ovat sinulle tärkeitä asioita, leikkejä, paikkoja päiväkodissa tai sen ympäristössä?

Osaatko ottaa kuvan tabletilla?

Haluaisitko oppia ottamaan / ottaa kuvan tabletilla blogiin laitettavaksi?

Millaisen kuvan haluaisit ottaa?

Mitä haluaisit, että ottamassasi kuvassa näkyy (päiväkodin ympäristö)?

Haluaisitko kuvata yksin vai yhdessä kaverin kanssa?

KYSELY

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016 mukainen mediakasvatus päiväkotiki Esikossa opinnäytetyön loppukysely.

Vastaa avoimiin kysymyksiin niille varattuun tilaan, tarvittaessa voit jatkaa paperin kääntöpuolelle.

1. Arvioi menetelmän (lasten kanssa tehtävät blogipäivitykset) toimivuutta päiväkodissanne?

2. Muuttuiko päiväkodissa toteutettava mediakasvatus mielestäsi opinnäytetyön jälkeen?

3. Jos muuttui, miten? Jos ei muuttunut, mitkä tekijät mielestäsi vaikuttivat siihen?

4. Edistiko opinnäytetyö mielestäsi mediakasvatuksen kehittämistä päiväkodissanne?

5. Jos edisti, miten? Jos ei edistänyt, mitkä tekijät mielestäsi vaikuttivat siihen?

6. Onko lasten osallisuus näkynyt mielestäsi blogipäivityksissä opinnäytetyön jälkeen?

7. Jos on näkynyt, miten? Jos ei ole näkynyt, mitkä tekijät mielestäsi vaikuttivat siihen?

8. Innostiko opinnäytetyö Sinua kasvattajana toteuttamaan mediakasvatusta?

9. Jos innosti, miten? Jos ei innostanut, mitkä tekijät mielestäsi vaikuttivat siihen?

10. Mahdollisia kehittämissideoita

11. Vapaa sana

Kiitos vastauksistasi!

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖ

Päiväkoti Esikko minieskareiden silmin

Syksyn aikana minieskarit ovat kuvanneet päiväkoti Esikon puuhia ja paikkoja tabletilla. Ensin mietimme haastattelu-tuokioissa, mitä kaikkea päiväkodissa voi tehdä ja mitkä ovat mieluisimpia paikkoja ja puuhia lasten itsensä mielestä. Jokainen sai valita yhden leikin tai paikan, jonka kuvaa.

Mielipiteet jakaantuivat tasaisesti. Kaikki valinnat osuivat eri kohteisiin sisälle, ulos ja myös hieman aidan ulkopuolellekin päiväkodin lähiympäristöön.

Lapset kertoivat kuvistaan sekä itsenäisesti että haastattelua ja Sadutus-menetelmää hyödyntäen.

Tässä blogi-päivityksessä päiväkoti Esikko esitellään teille niin kuten lapset itse ovat kertoneet :)

Tykkään rakentaa legoilla kaverin kanssa. Mulla ei oo kotona legoja, mulla on vähän legoja vaan.

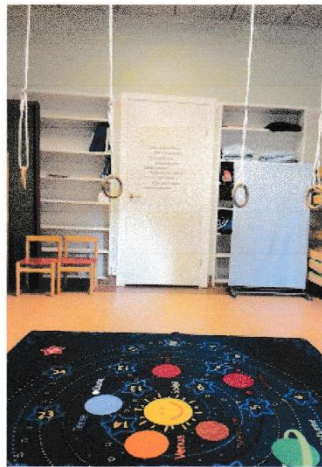
Ikkunasta näkyy meidän päiväkodin piha, puut ja Gotlundin tupa.

Talossa on katto ja ikkuna ja ovia. Sisällä on syömistä ja missä pestään kädet.

Kuvasin trampan, se on mun lemppari. Siinä on niin kivaa hyppiä ja olla pitkään siinä ja tehdä polvitempuja. Sitte on myös kivaa tehdä myös niitä peppuplätsäjä ja mahaplätsejä. Ikkunalaudalla on puu mikä nähtiin retkellä. Siihen on laitettu valokoristeita.

Mun mielipaikka päiväkodissa on renkaat.

On kivaa uusia juttuja oppia. Myös on sitte värittäminen. Nii ja leikkiminen.

Kuvassa on ainakin renkaat. Ovi, ovessa tekstejä. Matto, avaruusmatto. Lepuhuone on kokonaan. Tuoleja, tyynyjä, sänkyä. Siniset seinät. Kaapit, sängyt, renkaat. Renkaiden ketjut millä ne pysyy.

Verho. Sitten niissä siinä matossa on numeroita. On yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kaheksan, yhdeksän, kymmenen, ykstoista, kakstoista, kolmetoista, neljätoista, viistoista, kuustoista, seittämäntoista, kaheksantoista, yhdeksäntoista, kakskyt. Sitten siinä on patteri, seinät, kirjoja.

Miksi halusit kuvata renkaat? Siksi koska ne on niin parhaita. Ja sitten mitä niissä voi oikein tehdä, minäpä tiedän! Niissä voi tehdä temppeja, keinua, näyttää temppeja, tehdä kuperkeikkoja, volttaa, seisä, keinua, nostaa ylemmäs, alas. Voi pitää niistä rangoista kiinni ja sitten voi vaan jalat olla niissä renkaissa niiku kiinni. Niissä on hyvä tehdä kaikkea.

Sisällä mun lempipaikka on leikkihuone ja ulkona kiipeilyteline ja jalkapallo pelata.

...Ja roikkua. Ne on niin kivoja.

Kiipeilyteline on tehty verkosta ja puusta.

Kiipeilytelineestä näkyy läpi päiväkot.

Kiipeilytelineessä voi kiipeillä ja temppuja tehdä, erilaisia temppuja verkoissa...

Tykkään pelata jalkapalloa ja sählyä. Ja verkolla ja liukumäki. Ja keinaria.

Mitä keinari on? Heittää toleen eikä saa osua polviin eikä käsiin. Muuten käryy. Heitetään kovalla tai pehmeellä pallolla.

Mikä jalkapallossa on kivaa? Ettei siinä saa töniä. Ja että sais maalin.

Pitää saada maaliin. Paitsi ettei saa olla maalivahtia vaikka saa olla, että pitää saada kuitenkin maaliin että maalivahti on siinä eessä. Sit ne jotkut voittaa ja jotkut ei. Ne jotka voittaa on iloisia ja kaikkiki on iloisia.

Kuvassa näkyy aita, puita ja verkko. Ja mihin viiään roskia. Ja tuolla asuu jotain, en oo käynyt siellä.

Mielipaikka ulkona on keinu. Tykkään olla keinussa ja kiipeilytelineessä.

Oon keinunu yksin ja kaverin kanssa. Siinä saa tosi hyvät vauhit.

Keinussa pääsee ihan ylös asti, mä osaan ottaa niin kovat vauhit. Mä oon opetellu sen, opin ihan ite.

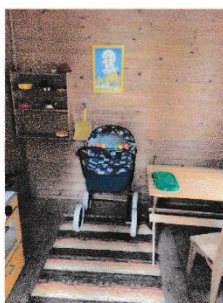
Mä keinun joka päivä mut meillä ei oo kotona keinua. Kotona leikin polkutraktorilla ja kuorma-autolla.

Missä muualla keinut? Partalanpellon leikkipuistossa, mä oon käyny siellä isän kanssa pyörällä.

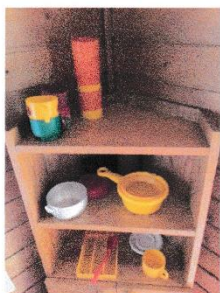
Mä oon opetellu ajamaan pyörällä.

Mun lempipaikka on leikkimökki. Se on siinä keskellä pihaa. Mä oon välillä käyny siellä ja siellä on niin kiva leikkiä. Sinne ei saa mennä millon vaan. Sillon kun on kylmää ni ei me aina talvella sinne aina sillee mennä. Kesällä saa mennä. Leikkimökin lähellä on toinen tollanen varasto.

Leikkimökki on tehty puusta ja se on ihan sellainen puun värinen sisältä. Mulla on kotona leikkimökki. Mulla on vaan maalattu se vaan siitä ulkosta ei sisältä. Siinä on vaa yhet kukat siinä leikkimökissä ja ikkuna. Ikkunan saa auki siinä. Mä leikin siellä ja siellä on niin paljon ruokaa.

Otin kuvia sisältä. Siinä on astioita, tauluja, pöytä, tuoli, uuni ja mihin astioita laitetaan.

Mitä leikit leikkimökissä? No välillä vaikka mitä vaan!

Mielileikkejä on ihan kaikki! Piilosta ja semmosta. Sisällä ja ulkona. Esikon talon takana on pensas, sen taakse mennään piiloon joskus. Kuvasin päiväkodin ja rengaskeinut vähän kauempaa ja vähän lähempää ja sitten tosi läheltä. Takana näkyy portti, päiväkotia, leikkimökki. Valitsin rengaskeinun koska se on musta paras. Mä keinun siinä ja siinä voi tehdä pyöritysvahteja. Että voi pyörittää ja sitte tulee tosi kovat vauhit. Siinä kestää kyydissä mutta siinä saattaa jotain lentää.

Keinu on tehty muovista, metallista ja auton renkaat on tehty muovista koska äiti on sanonu. Ne saattaa olla myös kumia. Tämä on ihan kaukaa...

...Se on vähän lähempää.

Mielipaikka on Juvakoti kun siellä voi leipoa kun me mennään leipomaan. Tahdoin ottaa kuvan kun leivotaan. Tykkään leipoa. Mä pienua leivoin joka kerta äitin kaa ja vieläkin. Mä tuun kaikkee leipomaan. Me tehtiin pullia. Mulla tulee vaan mieleen leivät ja ketunleivät. *Miten pullia tehtiin?* Taikinaa, rusinoita vähän myös. Pyöritettiin. Kaulittiin. Levitettiin sulanutta voita. Painettiin ne, pieniä paloja. Sitten laitettiin pellille ja uuniin. Voideltiin kananmunalla.

Mitä muuta Juvakodilla tehtiin? Pelattiin, laulettiin ja leikittiin. Nähtiin kissankelloja. Ja siellä Juvakodilla oli lintuja. Kissankelloja ja lintuja oli siellä.